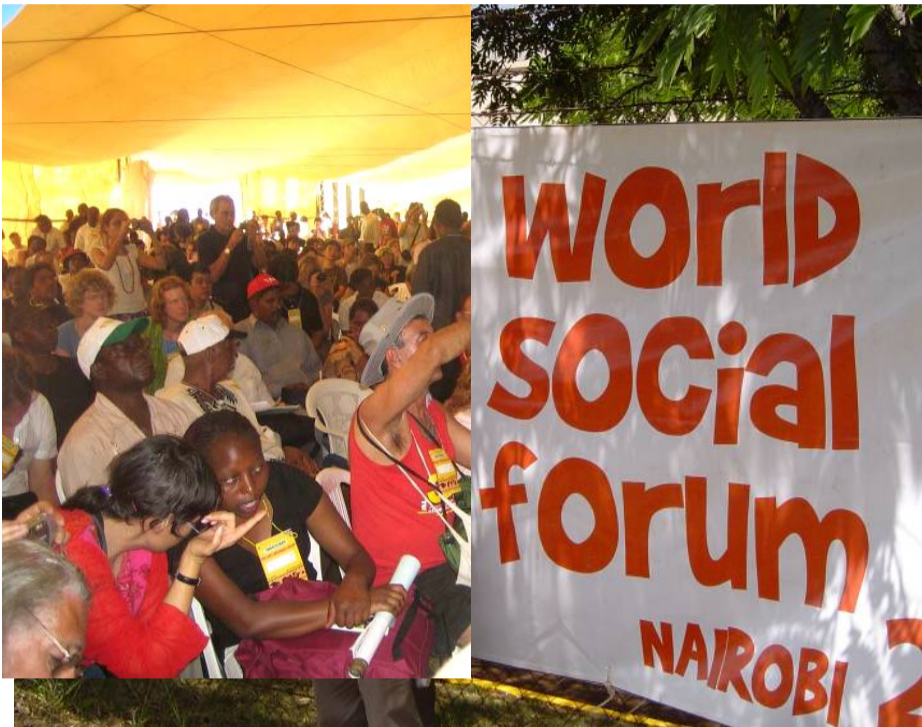

دونيایه کی دیکه نه گهر ههیه!

کۆرپه ندى کۆمه لایه تی جیهانی له هه ژارتین ولاتی جیهانداو، کۆرپه ندى ئابووری جیهانی له دهوله مه ندرتین ناوچه ی جیهاندا، له یه ک کاتدا کۆده بنه وه

شوین هیج بهامیک ههیه.
 +له کۆرپه ندى ئابووری جیهانییدا سهر کرده سیاسیه کانی ولاته زلهیژه گهوه ئوینهری کومیانیسا گهرهوه کانی جیهان و ئوینهری ریکخراوه بازرگانی و یانکی نینو دولتی کۆده بنه وه رای کردوه که زلهیژه دهسه لاتی ئابووری و سهر بازیی دروست نهیئا له لایه کی دیکه له جیهانی نیییدا کۆرپه ندى نییئا هه رله دهات هارکات له گه ل کۆرپه ندى ئابووری جیهانی ساز بکرت، به لایم کۆرپه ندى نییئا به چه ندىن یه کهه چالاکیه کان نه غیام دهات و ههروه ها هه لپساردنی ناره کدهش له شتیوه کۆرپه ندى ئابووری وهر گه راره (کۆرپه ندى ئابووری جیهانی / کۆرپه ندى کۆمه لایه تی جیهانی) و کۆرپه ندى کۆمه لایه تی سه رتا له بۆرتسۆ نه لیکری و بومیای که راکاس نه غیام درا، نه ره یه که م جهاره له نه فریقیا نه غیام ده ریتس، نه مه ش فاکتسهری سهر گه وتنی کۆرپه ندى نه غیامه مان بوو سه ره رای بوونی گرتی زۆر، به لایم ئوتارا به سه رکه وتوویی نهم چالاکیه جیهانییه ساز بکرت له گه ل نه مه شدا نه ئوتارا ئوینهری زۆرییه ریکخراوه بزوتنه وه کانی نه فریقیا ناماده بن، هویه کدهش ده گه ریته وه بۆ که م نه زمونی و تازه به یئنگه یشتی نهم یۆکه یه، چونکه یشتتر نه نه نا له کۆمه لگاکانی نه روپا و نه مریکا و نه مریکا لاتییدا چر بپووه تاراده به کیش له ئاسیادا وه کو هندو کۆریای باشوور یاسان. گرتی سه زاری بیکاری و بلا بووه وه نه خۆشی و گرتگرتین نهم بابه تانه بپون که له چالاکیه کانداه قسه و یاسی لئوه کرا، چه ندىن یشتیشار له نینو پرۆژه کدها پشکه شکران و سه ناماسی چار سه رکردنی بواره کانی خوینسند و نه ندرستی و شیکری کردنی بزوتنه وه ریکخراوه کانی ولاته هه ژارکان و له کوتای کۆرپه ندى کۆمه لایه تی به ریکخستی ریتیشیاتی گه ره له شاره کانی به تده که دروست گه ر له نان زوویی و ریتیشانه که به ره و نه تهری شار به ریکه وت له ژیر دروشی (دونیایه کی دیکه دهیت بۆ دانیشترانی شاره کان به نه نه که دروست گه ر)

ئه روپا و نه مریکا لاتین و زۆریک له ولاتان و کۆرپه ندى کۆمه لایه تی ههیه، ئاخۆ له و باره یه وه شتیک له مخرافه ها ههیه؟
 +له راستیدا به وه ی زۆریی پششوه وه عیتراق ده رگای داخرایو به رو ی جیهانی ده وه، ههروه ها ده رفه تی دامه زرادنی ریکخراوی مه دنی و ناحکویش نه بوو. به لایم له ده رای رووخانی نهم زۆریسه هه ولماندا ریکخراوه کان لیکتر نریک بعه یبنه وه، به لایم نه وه هه ولی سه ره تاییه و عیتراقیش بارووه یی ئاسایشی ئاله باره. به لایم ده کۆر له هه رتیمی کورده ستاندا کاریکی له و جه وه بکرت، به ناماییه تی که ریکخراویکی زۆری تیندا یه و له رو ی نه مینشه وه پارێزراوه و. حکومه تیش گرتگی به و بواره ده ات.

- به مانی زانیاری ئئوه هیج کورده ک کورده ک به شداری نهم کۆنگره یی کردبوو؟

+ نه وه ی من بیزام له دواین کۆنگره دا کهس به شدار نه بوو، یان من چالاکیه کانیام نه یینبووه. به لایم هه ولماندا چه نده هارییه که کورده ستانه و بانگه یشت بکه ین بۆ دواین کۆنگره، به لایم که می دارایی ریکه بوو.

به لایم له کۆنگره یی پششودا له به رازیل چه نده هارییه کی کورده بیستی که خه لکی کورده ستانی تورکیا بوو، کیشی گه لی کورده یان ده گه یانده ناماسه بپران. که بیکومان نه و کۆرپه نده ده رفه تیکه بۆ نه بو هه ول بدریت هانی به شداربووان به دین که نریک له دۆی عیتراق و کورده ستان.

- ئیسه پرسیاره کلمان به ره و کۆتا هات نه گه ر به ریتس هه مه که ت هه ییت؟

+ نه گه ر رینگه م به دن نهم ماوه یه بلیم کۆرپه ندى کۆمه لایه تی جیهانی بزوتنه وه یه کی زۆر توکمه نیه به لایم خالی به هیزی گه ر بوونه وه یی ئوینهری گه لانه و جیگه روه نه لته رناتیفیکی گرتگه گه لاند بزوتنه وه کۆمه لایه تییه کان زۆی خواینی تیا دا ده گرتن بۆ ده ست نیشان کردنی چاره نووسیاز سوود له نه زمونی گه کتری و ده گرتن له ژیر چه تریکی نینو دولته تی، ده نگه کۆمه لای گشتی نه تهره یه کترتوره و کان بیسته نهم چه تهره، نه ک لیتزه ی ئاسایش و خواره قیتزکان، له کوتاییدا زۆر سوپاس بۆ نئوه.

- گرتگرتین ئهو چالاکیانه چین که تاكو ئیستا نه غیام درابیت؟

+ بۆ وه لای نهم پرسیاره پینم باشه باس له چه نیه تی نه غیام دانی نهم کۆرپه نده بکه م، نهم کۆرپه نده ته نه نا کۆنگره یه کی، به لکه و کۆمه لیک چالاکی جۆراوه جۆرن نه غیام ده دین وه کو کۆری به رفراوان و زک شپو و کۆپوونه وه، با به تی نهم چالاکیانه ش به شتیوه یی گشتی بریتیه له مافه کانی مرۆف و دیو کرایته وت و ژینگه و پاراستنی سامان و به رنه کاربوونه وه شه رو جیهانگی ئابووری که رای کردوه هیزیکی ئابووری دروست پینت و فشار غاته سه ر ئابووری نارخو یی ولاته هه ژاره کان ههروه ها له مه یانه ی چالاکیه کانداه گتوگۆ له سه ر چینی کرکار و یه کسانی کۆمه لایه تی و بی کاری ده کرتین.

سه بارته به ریکخست و چه نیه تی نه غیام دانی کۆرپه نده که پارچه زه یه کی گه ره هه لده یزیت جیگای دروست کردنی زۆری بچو وک چه نده هه ولی گهروه و زۆرانی کۆرپه نده کده لیتزه یه کی نینو دولته تی دروست ده کرت و پرۆگرامی رۆژانه داده نین و چه ندىن چالاکی له هه ولی جیجیاسا دا نه غیام ده ریتس و ناماده یانیش به نارزه یی خواین له چالاکیه که ناماسه دین و گتوگۆ ساز ده ییت، جگه له ره ش چه ندىن چالاکی که تهری ولاتان ساز ده کرت وه کو سه مار هه لپه ریکسی میلی و موسیقا.

- ئاسۆی گریدان نیه له رۆژه لاتی ناوه راستا؟

+ بیکومان رۆژه لاتی ناوه راست ژماره یه ک شه ری جیایا به خۆه ده گرتیت، له عیتراق شه ره هه یه له فه لسه تین، لوپان له کورده ستانی تورکیا و. ته دبویه بزوتنه وه یی دۆ به شه ر گرتگه، وێرای نه وه ی که جیهانگی ده یه ری خۆی له م نارچه یه زیاتر قائم بکات، له ته ک نه وانیشتدا ژماره یه کی زۆری ریکخراوی مه دنی و ناحکومی هه ن. به لایم تا کو ئیستا پینم وایه ده رفه تی له و جه ره نیه. به لایم هه ول هه یه که له تونسو و مه غرب نه غیام بدریت که بۆی هه یه ئاسۆی زیاتری هه ییت.

- وێرای کۆرپه ندى کۆمه لایه تی جیهانی، له

چینکویه کان له توانا دا یه."

- ئامانج جیهی له گریدانی ئهو کۆنگره؟

+ بیکومان ئاساسی سه ره کی به رز کردنه وه یی ئاسی ریکخراوه جۆراوه ره کانه له ته وا یی دودیا دا بۆ نه وه یه باشترین شیوه کاره کانیان نه غیام به دن و نه زمونی سه ره کوه ترو رشکستخواره وری یه کی بۆ یه کی دی بگه رانه وه، وێرای نه وه ی که فشاری گه لی هه ناسه دریتۆ دروست بکرت له ولاته جیجیاسا کانداه لسه پتاری جیهانگی دیکه ده، که به لایم ده ستی شه رو تا که جه مسه ری هه ژمونی هیزر ده سه لاتی تیندا نه ییت. به بروای من له وه تی نه و هه وت سا له وه کۆرپه نده که به تاییه تی له ولاتی نه مریکا لاتی رۆژه لاتی خۆینده واری ته ندرستی و توندوتیژی، شه ره نه غیام درا، ههروه ها چه ندىن چالاکی هه ونه یی له بواری گورانی و سه مار موسیقا نه غیام درا، وێرای نه وه ی که ورا زۆری چالاکیه که له گه ل خه لکی ژیر چینی کۆ نشینی نه و ولاته خویشاندانیکی گه ره مان نه غیام دا له ژیر دروشی "جیهانگی دیکه بۆ دانیشترانی خاوه و

چند رۆژیک بهر له ئیستا له کهنا له ئاسمانه کانه وه هه والی دوو جه ر کۆرپه ندى جیهانمان یینی، یه کتیکان له جیاکانی "نه لایم" له سوپرا که خۆشترین و جوانترین کۆشک و ته لارو ئوتیل و چیشخانه و... ئی، لایم دروستگراوه و که سه ره یی وانی سیاسه ت و سه روکی ولاتان و گه ره ده وه به نده کانی جیهان پانتۆ ره ش و جانی دیلۆماتان به ده سه وه بوو، رووه تیان سه ره سو ری بوو له نه و به رفی سه رچی له لایم، ده نکوت هشووه تری پاژه له نه و به رفی زستاندا خۆی شارو ته وه! هه وانیکی دیکه م له نه و کۆلیته جینکویه کانی "نایروبی" پاته خنی (کینیای) له فریقیا که له سه رازرتین ناوچه کانی دونیایه و کۆش به کانی مرۆفه کانه وه نیئا و تانسک و ده ماره کانی جه ستیان داوشتیا: له نه و نهم دیه نه ده! ئوینهرانی هه زاران ریکخراوی کۆمه لگای مه دنی و سه ندیکا کانی کرکاران و جوپاران و ناره تان و زینگه بارزان و ریکخراوه نا حکومه کان، له مسه ری دونیایه و نه و سو ری، بۆ "دونیایه کی دیکه" و به مه به ستی ره نگه رنه وه یی نهم جیهانه، هه وتهمسین کۆنگره یی خواین گرتیا.

(ئیسامیل داوه) یه کتیکه له کهسه چالاکیه کانی بواری کۆمه لگای مه دنی و مافی مرۆفه لسه عیترافدا، له وه تی روخانی زۆری به سه وه سییمین جه ره به شداری کۆنگره یی نه و کۆرپه نده ده کات. ئیستا له عه ممانی پاته خنی شانیی نه ره دن ژبان به سه ره ده ات به مه به ستی زیاتر تیشک خسته سه ر کاره کانی نه و ریکخراوه جیهانییه. له سه رده اتیکماندا بۆ شانیی نه ره دن نهم چندن پرسیاره مان ئاراسه تی ناو را و کوه.

چاوپیکه وتن: عبدالله خالید - ابراهیم خه بات / عه ممان

- کۆرپه ندى کۆمه لایه تی جیهانی چه یه؟

+ چاوپیکه یه که ژماره یه کی زۆری ریکخراوه مه دنی و ناحکومیه کانی جیهان و بزوتنه وه کانی کرکاران و جوپاران و ژینگه پارێز و ده شه ر تیا دا کربوونه وه یه یه ناماسی دونیایه کی باشتر له بارت بۆ مرۆفایه تی. نهم کۆرپه نده له وه تی سالی (۲۰۰۱) وه له ولاتی به رازیل ده مرازووه له و کانه ره تاره کو ئیستا سه وت کۆنگره یی نه غیام داوه. درا کۆنگره یی له شاری (نایروبی) پاته خنی کینیا بوو که له ژیر خه وت و نه لسه نیئا ماله جینکویه کانداه (ته نه که) نه غیام درا، له ژیر دروشی (دونیایه کی دیکه له توانا دا یه) له کۆنگره کدها چه ندىن کوه و کۆپوونه وه زک شپو و له باره یی هه ژاری، خوینده واری ته ندرستی و توندوتیژی، شه ره نه غیام درا، ههروه ها چه ندىن چالاکی هه ونه یی له بواری گورانی و سه مار موسیقا نه غیام درا، وێرای نه وه ی که ورا زۆری چالاکیه که له گه ل خه لکی ژیر چینی کۆ نشینی نه و ولاته خویشاندانیکی گه ره مان نه غیام دا له ژیر دروشی "جیهانگی دیکه بۆ دانیشترانی خاوه و

پابه ند بوونی ئه مه ریکا پابه ند بوونیکی ره ها نابیت...

به لیتانه یی داوه یه تی له سه ر شانی که می بکات و له کاتی جیندجینه کردنی له نه ستی خۆی نه هیلیت، چونکه حکومه تی مالیکی، حکومه ته کی ته وا نیشتمانی نیه، حکومه ته کی زیاتر مه زه بی شیعی یه وه گروپی مه رگیان پشکه یناره بۆ له ناو بردنی تاییه سونه، سونه ش نه مه یان پێ قبول نا کرت ته وانیش ده ستیان ناپاراسته له خه لکی سیقیل و هه رچه نده شیعه زۆرینه ش بن له په رله مان و حکومه ت نابیت نه و پاساری کشت و برو خۆسه یانندن پینت، نه وه نه له به زووه ندى گه لانی عیتراق و نه له به زووه ندى ته مریکا ش دا یه ....

له م ستراتیژیه تازه یه یی ته مریکا دا که بنه مای یه که م سه ربازیه و دوور کهوتو ته وه له چاره سه ر کردنی کیشه کانی عیتراق به ریکای سیاسی، که چی کیشه کانی عیتراق سیاسیو پیتوستی به چاره سه ری سیاسییه هه یه، نه ک زیاد کردنی هیزه کانی ته مریکا و لیاو کانی سوپای عیتراقی له کوه و شیعه له شاری به غه دادا، بویه نهم سیاسیته ش له گه ل عه ق و لۆژیک کاری نه کردوه و کاریه گریشی نابیت، له هه مان کاتییدا ته مریکا ده سه رده ستان راناره ستی و دوو خیا ری له پینته نه ویش یان پاشه کده یی له عیتراق و یان گه رانه وه یه بۆ حوکی ره ها له عیتراق که له سه ره ده می (پۆل بریمه ر) به ریزه یی ده بیره، له سه ره دوو حا له تیشدا بۆ هاره تیبانی کورده ستان و هیزه دیو کراسه واز و عه لماتییه کان له عیتراقدا پرۆسه یی سیاسی عیتراف به تاراسه تی تیجایی ناروات به ریزه...

دوله تان و سیاسه ته داران و زۆشینیان هه ریه که شیان به گوێره یی به رزوه ونه یه کانی خواین شروه یان کرده، به لایم نهم بنه مایانه به وه ناسه نابن بۆ سه رکه رتی پلانه که چونکه نهم ستراتیژیته هه مان ستراتییه تی پشوه ته نه نا هه ندیک تاکتیکی گوراره نهم تاکتیکانه ش له به رزوه وندی کوه و هیزه دیو کراسه واز عه لماتییه کان نیه، چونکه نهم سیاسه ته پششوت له چه نده نارچه یه کی عیتراق تاقی کراره ته وه و سه رکه رتییه یی به ده ست نه هیتاره وه. به له م ستراتیژیته تازه یییدا کاری حکومه تی عیتراقیش دیاری کراه و به زمانی نهم و نیایش ناخافست له گه لی نا کرتین، وه له سیاسه ته که هاتوه (پابه ند بوونی ته مریکا پابه ند بوونیکی ره ها نابیت، نه گه ر حکومه تی مالیکی نه و به لیتانه یی داوه تی جیهی جینی نه کات) ، نهم په یامه ش به روون و نا شکره هه لوتیستی ته مریکا ده خاته وو به راهمه ر به عیتراق رانه گورانی به سه ره دادیتن، بویه زۆری پینش شه مه ریکه وتی (۱۸/۲۰۰۷) ویزیری ده ره یی ته مریکا راشکارانه هوشداری دا به سه روکی حکومه تی عیتراق و ره خنه یی لیکرت و وتی (کات له به رزوه وندی داتیه و کاته که ته واره ده ییتی) نه مه ش زیاتر پابه ند بوونی ته مریکا ده ره ده خات به وه به لیتانه یی (نو ی مالیکی) داوه تی به سه روکی ته مریکا، وه ره له هه مان کاتدا سه روک و ده زیانی عیتراقیش لیدوانی نییچه پینچه رانه یی نهم ده ات و ده لیت (نه گه ر ته مریکا سوپا که یی چه کدار بکات ته وانیی له مه اوه یی شش تا سێ مانگ ناسایش به رفه رار بکه ین، نه یه دیت نه و ته رکه یی یان نه و

پارێزهر - سه لاح کانه بی سه هید

جۆر بۆش سه روکی ته مریکا ستراتیژی ولاته که یی سه بارته به بارووه یی عیتراق له پرۆژه یه کدا که خۆی له چه نده خاله ک و کاتدا نه یینیته وه خستوو، سه ره رۆک بۆ نهم ستراتیژه تازه یه یی چه نده بنه مایه کی داناره بۆ سه ر خستنی پلانه که یی گرتگرتین نهم بنه مایانه ش بنه مای سه ربازیه به یی گه رانه وه بۆ چاره سه ریکی سیاسی کیشه کانی عیتراق، له بنه مای سه ربازیه کده شی ده وانه کردنی زیاتری هینزوو به لیتنه کانی سه روکی حکومه تی عیتراق و نه و پالیشتیانه یی هه نده ک له دولته تانی ناوچه که له پلانه که یی سه روک (بۆش) ده کهن به بنه مای گرتوه، نهم هه نگارانه ش له قوتاغی یه که مدا به مه به ستی کۆنترۆل کردنی ناسایشی شاری به غدا یه دواتر بۆ ناوچه کانی دی عیتراقه ....

له م سیاسه ته تازه ییدا سه روکی ته مریکا نه یه دیت قه ناصه ت به خۆی گه لی ته مریکا ش به یینیت که نهم ریکا سه ربازیه ته نه نا ریکا چاره یه بۆ قوتاغی نه مرۆی عیتراق، هه ر بۆ نهم مه به ستش تاره کو ئیستا چه ندىن لیدوان دراره له سه ره نهم پرۆژه پلانه له لایان سه روکی